

ΣΔΙΤ και ΟΤΑ

Δεληθέου Βασιλική

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης

Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

ΣΔΙΤ και ΟΤΑ

➤ Σε ένα δημόσιο έργο, η **ανάκτηση του κόστους** του έργου/υπηρεσίας από τους χρήστες του/της, οι οποίοι έχουν την απαιτούμενη διάθεση προς πληρωμή, οδηγεί σε βελτίωση της κοινωνικής ευημερίας καθώς με τον τρόπο μπορούν να εξυπηρετούνται παράλληλα οι στόχοι:

- A) της βελτίωσης της οικονομικής αποτελεσματικότητας στη λειτουργία του έργου, καθώς περιορίζονται οι σπατάλες
- B) της ορθολογικότερης διανομής του εισοδήματος, καθώς πληρώνουν εκείνοι που χρησιμοποιούν το έργο κι άρα ωφελούνται από αυτό κι όχι όλοι οι φορολογούμενοι
- Γ) της αύξησης των διαθεσίμων του Δημοσίου/των Ο.Τ.Α., καθώς με την είσπραξη των ωφελειών του καθίσταται η υλοποίηση και νέων επενδύσεων, κ.ο.κ.

ΣΔΙΤ και ΟΤΑ

➤ Η ανάκτηση κόστους μπορεί να υλοποιηθεί με τρεις μεθόδους:

Α) Επιβολή τέλους συντήρησης και λειτουργίας απευθείας στον τελικό χρήστη.

Β) Επιβολή τέλους ανάκτησης μέρους του κεφαλαίου της επένδυσης, εφόσον είναι δυνατόν και είναι οικονομικά σκόπιμη.

Γ) Επιβολή τέλους ανάκτησης του συνόλου του κεφαλαίου της επένδυσης.

ΣΔΙΤ και ΟΤΑ

- Οι **ΣΔΙΤ** είναι μορφές συνεργασίας των φορέων του Δημοσίου / Ο.Τ.Α. με τον Ιδιωτικό Τομέα (Public Private Partnership) με στόχο την εξασφάλιση της χρηματοδότησης, την κατασκευή, ανακαίνιση, διαχείριση, συντήρηση μιας υποδομής ή την παροχή μιας υπηρεσίας βάσει μιας μακροχρόνιας σύμβασης.

ΣΔΙΤ και ΟΤΑ / ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Βελτίωση της κατανομής του κινδύνου (μεταξύ Δημόσιου-Ιδιωτικού τομέα).
- Περιορισμός του κόστους κατασκευής και λειτουργίας (επιλογή της καλύτερης προσφοράς, που πρέπει να είναι επωφελής και για τον ιδιώτη-κατασκευαστή).
- Τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων ή και επιτάχυνση στον χρόνο ολοκλήρωσης της επένδυσης (για να επισπευσθεί και η είσπραξη ανάλογου τέλους).
- Βελτίωση της σχέσης Κόστους/Αξίας.
- Χρησιμοποίηση νέων τεχνολογιών (για βελτίωση της οικονομικότητας του έργου και για ταχύτερη αποπεράτωσή του).

ΣΔΙΤ και ΟΤΑ / ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Βελτίωση της ποιότητας των έργων.
- Επιβολή του τέλους στον χρήστη (κι όχι σε όλους τους φορολογούμενους).
- Ενεργοποίηση του ιδιωτικού τομέα (με την παροχή των δυνατοτήτων αυτών).
- Επέκταση της χρήσης της κεφαλαιαγοράς (προκειμένου να χρηματοδοτηθούν οι Ιδιώτες).
- Αύξηση των διαθεσίμων του Δημοσίου κι άρα της δυνατότητας χρηματοδότησης και νέων επενδυτικών προγραμμάτων.
- Ενδυνάμωση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης της χώρας.

ΣΔΙΤ και ΟΤΑ / ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Περιπλοκότητα υλοποίησης.
- Υψηλό κόστος δημιουργίας της σύμπραξης.
- Υψηλό Κόστος Δανεισμού (υψηλότερο απ' ότι στο Δημόσιο Τομέα / Ο.Τ.Α.).
- Υψηλό Κόστος Συναλλαγών.
- Υψηλό Κόστος Ευκαιρίας.

ΣΔΙΤ και ΟΤΑ / ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Έλεγχος ποιότητας και κόστους από τον Ιδιωτικό κι όχι πλέον από τον Δημόσιο Τομέα / Ο.Τ.Α..
- Πιθανή μη αποτελεσματική διαχείριση της σύμβασης.
- Πιθανή θέση εμποδίων από τοπικούς, κ.α. παράγοντες.
- Πιθανή έλλειψη του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου για συγκεκριμένη επένδυση.
- Πιθανή έλλειψη ανταγωνισμού λόγω μεγέθους /μεγάλης εξειδίκευσης του έργου.

ΣΔΙΤ και ΟΤΑ

ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

- **Μέθοδος Κατασκευής /Λειτουργίας /Μεταβίβασης (B.O.T. – Build /Operate /Transfer)** Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή ο Ιδιώτης αναλαμβάνει βάσει συγκεκριμένης συμφωνίας την μερική ή ολική χρηματοδότηση του έργου, την κατασκευή και τη λειτουργία του για ορισμένο χρονικό διάστημα χρεώνοντας τέλος στους χρήστες του. Μετά το πέρας τους χρόνου αυτού, το έργο και η εκμετάλλευσή του επιστρέφει στο Δημόσιο/Ο.Τ.Α.. Έτσι, αφενός το Δημόσιο/Ο.Τ.Α. επωφελείται των σύγχρονων μεθόδων κατασκευής με την οικονομικότερη και ταχύτερη κατασκευή του έργου κι αφετέρου ο Ιδιώτης πραγματοποιεί κέρδος από την εκμετάλλευσή του. Συχνά τίθεται το θέμα ότι οι εν λόγω διαπραγματεύσεις γίνονται με τις κλασσικές μεθόδους χαμηλών προσφορών.

ΣΔΙΤ και ΟΤΑ

ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

- **Μέθοδος Πρωτοβουλίας Ιδιωτικής Χρηματοδότησης (P.F.I. – Private Finance Initiative).**
Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή το Δημόσιο/Ο.Τ.Α. αγοράζει από τον Ιδιωτικό Τομέα τις υπηρεσίες που επιθυμεί και δεν κατασκευάζει πάγια. Βασικός στόχος που επιτυγχάνεται με τη χρήση της μεθόδου αυτής είναι η βελτιστοποίηση της κατανομής του κινδύνου, καθώς ο κίνδυνος λειτουργίας της επένδυσης αναλαμβάνεται από τον φορέα που δύναται να έχει το μικρότερο κόστος. Έτσι, το κόστος για το Δημόσιο / Ο.Τ.Α. περιορίζεται καθώς ετησίως πληρώνει στον Ιδιωτικό Τομέα μόνο το συμφωνηθέν τίμημα, και δεν πραγματοποιείται επένδυση οπότε και δεν εκταμιεύει το ανάλογο ποσό. Η εφικτότητα χρήσης αυτής της μεθόδου είναι συνάρτηση του υφιστάμενου Προϋπολογισμού των Ο.Τ.Α. κατά τη σύναψη της σύμβασης, λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός πως προκειμένου να διατηρείται /βελτιώνεται η ποιότητα, αποδοτικότητα κι ανταγωνιστικότητα της υπηρεσίας που προσφέρεται θα πρέπει να είναι δυνατή κι η ανάλογη μελλοντική αναπροσαρμογή του τιμήματος.

ΣΔΙΤ και ΟΤΑ

ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

- **Μέθοδος Χρηματοδότησης από τον Κατασκευαστή (Developer Financing).** Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή ένας (ή περισσότεροι) Ιδιώτης Κατασκευαστής (συνήθως κατασκευαστική εταιρία) χρηματοδοτεί την κατασκευή ή επέκταση ενός αναπτυξιακού λαμβάνοντας ως αντιστάθμισμα το δικαίωμα να κατασκευάσει οικίες, καταστήματα ή βιομηχανικά κτίρια από τα έσοδα των οποίων θα αποπληρώσει το κόστος κατασκευής του αναπτυξιακού έργου. Έτσι, το Δημόσιο / Ο.Τ.Α. δεν πραγματοποιεί επένδυση οπότε και δεν εκταμιεύει το ανάλογο ποσό και ο Ιδιωτικός Τομέας αποκτά μία επικερδή εναλλακτική. Η μέθοδος αυτή έχει ευκολότερη εφαρμογή σε αναπτυσσόμενες γρήγορα περιοχές

ΣΔΙΤ και ΟΤΑ

ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

- **Μέθοδος Μίσθωσης/Διαμόρφωσης/Λειτουργίας (L.D.O. – Lease/ Develop/ Operate).** Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή ένας (ή περισσότεροι) Ιδιώτης μισθώνει ένα έργο από το Δημόσιο/Ο.Τ.Α., επενδύει εκσυγχρονίζοντας ή ανακαινίζοντάς το εφόσον το κρίνει σκόπιμο και πληρώνει στο Δημόσιο ένα συμφωνηθέν τίμημα. Έτσι, το Δημόσιο/Ο.Τ.Α. δεν χρειάζεται να χρηματοδοτήσει τον εκσυγχρονισμό / ανακαίνιση του έργου οπότε και δεν εκταμιεύει το ανάλογο ποσό και ο Ιδιωτικός Τομέας δύναται να έχει μία επικερδή επιχείρηση. Το συμβόλαιο, οι όροι της μίσθωσης και η διαπραγμάτευσή τους είναι ιδιαίτερα σημαντικά στην μέθοδο αυτή (ειδικά σε περιπτώσεις μη καταβολής του τιμήματος εκ μέρους του Ιδιώτη και μη ύπαρξης της κατάλληλης εγγύησης).

ΣΔΙΤ και ΟΤΑ

ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

- **Μέθοδος Μίσθωσης/ Αγοράς (Lease/Purchase).** Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή ένας (ή περισσότεροι) Ιδιώτης κατασκευάζει ένα έργο και στη συνέχεια το Δημόσιο/Ο.Τ.Α. το ενοικιάζει έναντι συμφωνημένου τιμήματος για καθορισμένο διάστημα. Έτσι, το Δημόσιο/Ο.Τ.Α. δεν πραγματοποιεί επένδυση οπότε και δεν εκταμιεύει το ανάλογο ποσό και ο Ιδιωτικός Τομέας αποκτά μίσθωμα από ασφαλή μισθωτή. Συνήθως το κόστος που θα απαιτείται είναι μεγαλύτερο απ' ότι θα είχε το Δημόσιο/Ο.Τ.Α.

ΣΔΙΤ και ΟΤΑ

ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

- **Μέθοδος Πώλησης/Επανα-μίσθωσης (Sale/Lease-back).** Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή το Δημόσιο πωλεί ένα έργο (ακίνητο ή κινητό) σε μία εταιρία και το επανα-αγοράζει με leasing. Έτσι, λαμβάνει την αξία του και με αυτή μπορεί να χρηματοδοτήσει πιθανή αναγκαία ανακαίνιση ή εκσυγχρονισμό του, πληρώνει τα μισθώματα-ενοίκια κατά τη διάρκεια της σύμβασης και στη λήξη της αποκτά πάλι την κυριότητα του έργου. Έτσι το Δημόσιο/Ο.Τ.Α. αποκτά κεφάλαια από Ιδιωτική χρηματοδότηση.

ΣΔΙΤ και ΟΤΑ

ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

- **Μέθοδος Με το Κλειδί στο Χέρι (Turn-Key).** Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή το Δημόσιο αναθέτει σε ιδιώτη να κατασκευάσει σύμφωνα με δεδομένες προδιαγραφές και να του παραδώσει πλήρως έτοιμο προς λειτουργία ένα έργο. Έτσι, το Δημόσιο/Ο.Τ.Α. επωφελείται των σύγχρονων μεθόδων κατασκευής με την οικονομικότερη και ταχύτερη κατασκευή του έργου. Για την εφαρμογή της μεθόδου αυτής απαιτείται σημαντική ικανότητα διαπραγμάτευσης από πλευράς Δημοσίου και συχνά τίθεται το θέμα ότι οι εν λόγω διαπραγματεύσεις γίνονται με τις κλασσικές μεθόδους χαμηλών προσφορών.